

SCI-CONF.COM.UA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC INNOVATIONS IN HUMAN LIFE

**PROCEEDINGS OF XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 11-13, 2022**

**MANCHESTER
2022**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC INNOVATIONS IN HUMAN LIFE

Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference

Manchester, United Kingdom

11-13 May 2022

Manchester, United Kingdom

2022

UDC 001.1

The 11th International scientific and practical conference “International scientific innovations in human life” (May 11-13, 2022) Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2022. 810 p.

ISBN 978-92-9472-195-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // International scientific innovations in human life. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-international-scientific-innovations-in-human-life-11-13-maya-2022-goda-manchester-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: manchester@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Cognum Publishing House ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Занольська Н. М., Шендрик К. М., Саблук В. Т.* 15
ХВОРОБИ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ,
СПРОВОКОВАНІ ФАКУЛЬТАТИВНИМИ ПАТОГЕНАМИ В
РІЗНИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ
2. *Кошицька Н. А., Проценко Л. В., Рижук С. М., Ляшенко М. І.,
Свірчевська О. В.* 23
ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНА ОЦІНКА ГРАНУЛ ХМЕЛЮ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ СОРТІВ, ЩО
ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ПИВОВАРНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ
УКРАЇНИ

VETERINARY SCIENCES

3. *Sokolenko S. V.* 32
CONCEPT OF INFECTION CONTROL OF RABIES OUTBREAKS
IN SERVICE DOGS

BIOLOGICAL SCIENCES

4. *Рождкова Т. О.* 36
РОЗРОБКА ПРИНЦИПІВ МОНІТОРИНГУ МІКОФЛОРИ
НАСІННЯ ТА ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

MEDICAL SCIENCES

5. *Bekjanova O. Ye., Abdulkhakova N. Sh.* 42
CLINICAL AND RADIOLOGICAL EVALUATION OF
ANTISEPTIC TREATMENT OF THE ROOT CANAL SYSTEM IN
THE TREATMENT OF APICAL PERIODONTITIS
6. *Bekjanova O. Ye., Zaitkhanov A. A., Rizayev E. A.* 46
RELATIONSHIP OF PERIODONTAL LESIONS WITH
COMPLICATIONS OF DENTAL IMPLANTATION
7. *Bekjanova O., Egamberdiyev U.* 49
ANALYSIS OF MEDICAL SERVICE IN DIAGNOSTICS AND
TREATMENT OF DENTAL CARIES
8. *Oliinyk A., Oliinyk G.* 52
METHOD OF PREPARATION OF WATER-AEROSOL MIXTURE
OF OZONATED TITANIZED DISTILLED WATER FOR
TREATMENT OF LOCALIZED PERIODONTAL
INFLAMMATIONS
9. *Pecheriaha S. V., Uzinskyi Ye. S., Molyk L. R.* 55
THE RELATIVE VALUE OF ETIOPATHOGENETIC PREDICTORS
IN THE PROBABLE MANIFESTATION OF FURTHER
COMPLICATIONS OF FATTY LIVER DISEASE IN PREGNANT
WOMEN

10.	<i>Гошовська А. В., Горманюк Т. І.</i> ВПЛИВ ПЛАЦЕНТАРНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ НА РОЗВИТОК ПЛОДА. ОСНОВНІ СОМАТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ НОВОНАРОДЖЕНОГО ВНАСЛІДОК ХРОНІЧНОЇ ГІПОКСІЇ	61
11.	<i>Давидович О. Р.</i> ГОРИЗОНТАЛЬНИЙ ПЛАСТИЧНИЙ БАЛЕТ ЯК МЕТОД РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ПЕРШОГО ПЕРІОДУ ДИТИНСТВА	66
12.	<i>Довган Р. Р., Пальтов Є. В., Масна З. З.</i> ВПЛИВ ГІПОДИНАМІЇ НА КУЛЬШОВИЙ СУГЛОБ І СТЕГНОВУ КІСТКУ ЗА ДАНИМИ РЕНТГЕНОГРАФІЇ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	70
13.	<i>Дудко А. Г., Кривоносов В. Е., Шайко-Шайковський А. Г.</i> БИОМЕХАНИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА РАЗЛИЧНЫХ ВАРИАНТОВ ОСТЕОСИНТЕЗА ДИАФИЗАРНЫХ ПЕРЕЛОМОВ КЛЮЧИЧНОЙ КОСТИ	74
14.	<i>Коваль Г. М., Вакаров О. С., Опіярі Т. В., Сіліна Т. М., Сіліна Н. К.</i> ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ І ЗАГРОЗИ БІОТЕРОРИЗМУ НА УКРАЇНІ (СТАН ПРОБЛЕМИ)	82
15.	<i>Лещенко Б. Є.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЕРГОТЕРАПІЇ В ОСІБ ІЗ ХВОРОБОЮ ПАРКІНСОНА	89
16.	<i>Ліханова А. В.</i> ВПЛИВ ЗАХОДІВ ЕРГОТЕРАПІЇ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ОСІБ ІЗ РЕВМАТОЇДНИМ АРТРИТОМ	94
17.	<i>Масна З. З., Рудницька Х. І., Москвяк-Демків А. Є., Масна-Чала О. З.</i> ЗУБОЩЕЛЕПНІ АНОМАЛІЇ ЯК ФАКТОР РИЗИКУ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЇ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА	100
18.	<i>Процайло М. Д.</i> МІФИ ПРО ОСТЕОХОНДРОПАТІЮ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	104
19.	<i>Слабкий Г. О., Ліщинський І. М.</i> ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ПІДЛІТКАМИ І СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ ТА ЙОГО ПРОФІЛАКТИКА В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	114
20.	<i>Слінченко К. М., Кривошеєва В. В.</i> ГОСТРЕ ПОШКОДЖЕННЯ НИРОК У ПЕРЕДЧАСНО НОВОНАРОДЖЕНИХ ДІТЕЙ – АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ	121
21.	<i>Смілянська М. В., Волянський А. Ю., Кашипур Н. В., Кузік Л. О.</i> ПОШИРЕНІСТЬ КЛІНІЧНИХ МАРКЕРІВ СИНДРОМУ ПОРУШЕННЯ ПРОТИІНФЕКЦІЙНОГО ЗАХИСТУ У ДІТЕЙ З ТУБЕРКУЛЬОЗОМ ТА ГЕРПЕСВІРУСНОЮ КОІНФЕКЦІЄЮ	126
22.	<i>Сухолинткий Ю. Р., Меленко С. Р.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЛЕГЕНЬ У ВІЛ-	133

- ІНФІКОВАНИХ ТА ХВОРИХ НА СНІД
23. *Фадєєнко Г. Д., Кушнір І. Е., Соломенцева Т. А., Чернова В. М., Нікіфорова Я. В., Курінна О. Г.* 139
 ХАРАКТЕРИСТИКА КИШКОВОЇ МІКРОБІОТИ У ХВОРИХ З НЕАЛКОГОЛЬНОЮ ЖИРОВОЮ ХВОРОБОЮ ПЕЧІНКИ: ВПЛИВ НАДЛИШКОВОЇ ВАГИ ТА ОЖИРІННЯ
24. *Харченко О.* 149
 КОРЕЛЯТИВНИЙ АНАЛІЗ МІТОТИЧНОГО РЕЖИМУ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ШЛУНКА У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ АТРОФІЧНИМ ГАСТРИТОМ, ХРОНІЧНОЮ ВИРАЗКОЮ ШЛУНКА ТА ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ
25. *Чорна В. В., Сергета І. В., Хлєстова С. С.* 157
 ОХОРОНА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ

PHARMACEUTICAL SCIENCES

26. *Mykhkailiuk Ye. O.* 165
 ORGANIZATION OF DISTANCE EDUCATION FOR PRACTICAL PHARMACIST AT THE FACULTY OF POSTGRADUATE EDUCATION
27. *Венгрин Н. М., Кричковська А. М.* 168
 АНАЛІЗ РЕЄСТРУ ТА ПРОГРАМИ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ФІТОСТЕРОЛІВ ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ ЛІКУВАННЯ АТЕРОСКЛЕРОЗУ В УКРАЇНІ
28. *Коритнюк Р. С., Давтян Л. Л., Дроздова А. О., Наумова М. І., Оліфірова Т. Ф., Коритнюк М. О.* 172
 ВПЛИВ ПРОСТОЇ ХІМІЧНОЇ МОДИФІКАЦІЇ ТА ІЗОМЕРІЇ АКТИВНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ІНГРЕДІЄНТІВ НА ЇХ БІОДОСТУПНІСТЬ
29. *Мартиросян Л. А., Саакян А. Е.* 177
 ИЗУЧЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНОГО ПОЛЯ ПО РЕГУЛИРОВАНИЮ ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ЛЕКАРСТВ В РЕСПУБЛИКЕ АРМЕНИИ
30. *Семченко К., Прокапчук С.* 184
 АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ПРЕПАРАТІВ ГРУПИ А11А
31. *Цісак А. О., Еберле Л. В., Дубіняк Т. В.* 186
 ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ КРЕМУ ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ШКІРОЮ

TECHNICAL SCIENCES

32. *Fialko N. M., Navrodska R. O., Gnedash G. O., Novakivskii M. O.* 188
 PRACTICAL APPLICATION OF CHEMICALLY AGGRESSIVE WATER CONDENSATE IN GAS-FIRED BOILER PLANTS OF MUNICIPAL POWER

33. *Fialko N., Stepanova A., Navrodska R., Shevchuk S.* 194
EXERGY EFFICIENCY OF THE METHOD OF BYPASSING FLUE GASES IN THE HEAT UTILIZATION SYSTEMS OF BOILER PLANTS
34. *Губар Л. Б., Губар Л. С.* 199
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ
35. *Д'яконов В. І., Суска А. А., Войтов А. В., Д'яконов О. В.* 204
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І НОВІ ПІДХОДИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ УТИЛІЗАЦІЇ ОПАЛОГО ЛИСТЯ
36. *Єрукаєв А. В., Отрошко П. А., Касянчук А. В.* 213
СУБД "ORACLE" ТА ЇЇ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ДАНИМИ
37. *Золотенко Е. О., Синюк О. М., Михайловський Ю. Б.* 217
МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ ПОДРІБНЮВАЧА
38. *Крайнюк О. В., Буц Ю. В., Богатов О. І.* 221
ОХОРОНА ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ
39. *Левашова Ю. С., Косенко Н. О., Крот О. П., Лебедева О. С., Строгіна Т. С.* 225
АНАЛІЗ РИЗИКІВ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СИСТЕМ ВОДОВІДВЕДЕННЯ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ УКРАЇНИ
40. *Мальцев А. С., Сурінов І. Л., Шумілова К. В.* 230
ВИБІР ШЛЯХОВИХ ТОЧОК ПРИ ПЛАНУВАННІ РЕЙСОВОГО ЦИКЛУ СУДНА
41. *Петрова Р. В., Редькін К. С.* 243
ПРИНЦИП РОБОТИ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО НОСА ТА СФЕРА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ
42. *Рудянова Т. М., Рябоволенко Е. А.* 249
ТЕХНОЛОГІЇ ЗД РЕНДЕРИНГУ В ІГРОВОМУ РУШІ UNREAL ENGINE 5
43. *Удодов С. О., Прибильський В. Л.* 252
РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ТА ЗБРОДЖУВАННЯ СУСЛА У ВИРОБНИЦТВІ ЧАЙНОГО ГРИБУ
44. *Узун Д. Д., Онопрієнко О. А.* 256
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКА СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТУДЕНТСЬКОГО КАМПУСУ
45. *Хорошун Г. М., Рязанцев О. І.* 264
ПРОГНОЗУВАННЯ ЧАСОВОГО РЯДУ ЗА ДОПОМОГОЮ ГРАДІЄНТНОГО БУСТИНГУ
46. *Церетели К. О.* 269
О МЕТОДАХ РАСЧЁТА НЕСИММЕТРИИ НАПРЯЖЕНИЯ

47.	<i>Цюцюра М. І., Єрукаєв А. В., Йовко М. М., Гончаренко Є. О.</i>	274
	ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЕКТУВАННЯ СКЛАДНИХ СИСТЕМ У ВІТЧИЗНЯНІЙ БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ	
48.	<i>Чернявський Б., Смирнова А.</i>	282
	ПСИХОЛОГІЯ ВІЗУАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ САЙТІВ	
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
49.	<i>Абылкасымова А. Е., Бижанова А. С.</i>	286
	МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ МАТЕМАТИКЕ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ В УСЛОВИЯХ ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ	
50.	<i>Калайда О. Ф.</i>	292
	НОВІ КЛАСИ ІНТЕГРОВНИХ НЕПОВНИХ НЕЯВНИХ ЗВИЧАЙНИХ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ	
51.	<i>Калайда О. Ф.</i>	294
	ПРО ІНТЕРЛІНАЦІЇ ФУНКЦІЙ	
52.	<i>Масталиев Вагиф Юсиф оглы, Искандарова Улвия</i>	296
	О ЗАДАЧЕ ШТУРМА-ЛИУВИЛЛЯ В СЛУЧАЕ КОМПЛЕКСНОЙ ПЛОТНОСТИ	
GEOGRAPHICAL SCIENCES		
53.	<i>Байцар А. Л., Манько А. М.</i>	299
	НАЗВА «УКРАЇНА - ДЕРЖАВА (ЗЕМЛЯ) КОЗАКІВ» НА ЄВРОПЕЙСЬКИХ КАРТАХ XVII СТ.	
54.	<i>Ванда І. В.</i>	309
	ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ГЕОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ВИТРАТ КРАЇН СВІТУ	
ASTRONOMY		
55.	<i>Vidmachenko A. P., Steklov A. F.</i>	318
	GEOLOGICAL ACTIVITY ON TITAN AND POSSIBLE VOLCANOES	
PEDAGOGICAL SCIENCES		
56.	<i>Fursenko T., Redziuk I.</i>	328
	TEACHING VOCABULARY TO ESL STUDENTS	
57.	<i>Liubchenko M., Mandrichenko O., Demydenko T.</i>	332
	FORMATION OF GEOMETROGRAPHIC SKILLS OF STUDENTS IN THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING	
58.	<i>Miroshnik L. V., Al-Gazo N. V., Batkina M. V.</i>	336
	THE ROLE OF MASS OPEN ONLINE COURSES IN HIGHER EDUCATION TRANSFORMATION	

59.	<i>Valyukevych T.</i> TEACHING SPEAKING	341
60.	<i>Барсуковська Г. П., Белоус Г. Ю.</i> ПІШІ ПЕРЕХОДИ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	344
61.	<i>Букресв Д. О., Варениченко Д. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	350
62.	<i>Васильєва С. А.</i> ПОКАЗНИКИ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	358
63.	<i>Войналович О. О.</i> МЕТОДИЧНА РОБОТА В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	363
64.	<i>Діденко В. В.</i> ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	370
65.	<i>Єгорова О. В.</i> ІМІТАЦІЙНІ ІГРИ В НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	374
66.	<i>Загородня А. А.</i> ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ У ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	376
67.	<i>Kudria I. P., Tretiak N. H., Prykhodko N. P., Shaposhnyk O. A., Popruha A. O.</i> IMPROVING THE QUALITY OF E-LEARNING: DEVELOPMENT OF INDEPENDENT LEARNING SKILLS OF MEDICAL STUDENTS	382
68.	<i>Костюк І. С.</i> ТВОРЧІСТЬ МАРТИ ГРЕМ. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ МОДЕРН ТАНЦЮ В ТЕХНІЦІ МАРТИ ГРЕМ	388
69.	<i>Кравчук А. О.</i> ДОЦІЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	395
70.	<i>Левченко Ф. Г.</i> ПРОЕКТ: ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ STEM-ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ	401
71.	<i>Луців С., Луць Ю.</i> ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ: АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ	405
72.	<i>Муращенко О. В.</i> АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	410
73.	<i>Мушкар Г. А., Мадібєкова Г. М.</i> ЗНАЧЕНИЕ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ В ПРЕПОДАВАНИИ ХИМИИ	414
74.	<i>Невзоров Р. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФАХОВОЇ	421

	ПІДГОТОВКИ ЛЬОТЧИКІВ ТАКТИЧНОЇ АВІАЦІЇ У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ УКРАЇНИ	
75.	Немилюстива К. Ю. МІЖНАРОДНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ	427
76.	Пухтіна Н. П. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ У ЗДО	430
77.	Пісоцька Л. М. ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ ОСЕРЕДКІВ АКТИВНОСТІ ВІКОВОЇ ГРУПИ	436
78.	Пісоцький О. П. ВИХОВАНІСТЬ У ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ ГУМАННОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ДОРΟΣЛИМИ	440
79.	Присяжнюк Є. О. ПОРУШЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	446
80.	Рудіна М. В., Гастинищикова Л. О. МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ	449
81.	Стріхар О. І. ОБДАРОВАНІСТЬ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА МУЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	458
82.	Трубіцина О. М., Шаботіна Д. І. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕФЛЕКСІЇ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	466
83.	Черепанова М. О., Сайфудінова Р. П. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ФАРМАЦЕВТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	476
84.	Ярошевська Л. В. МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	484
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
85.	Pototska I., Leshchenko V., Matsko N., Pnytskyi H. THE IMAGE OF THE IDEAL WOMAN OF A MODERN SINGLE MAN	493
86.	Колбасова Х. В. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ	496

SOCIOLOGICAL SCIENCES

87. *Муха О. С., Попова К. В.* 501
АНАЛІЗ ПОТРЕБ ЯК ОДНІЄЇ ІЗ БАЗИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ НА ОСНОВІ
ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ М. СУМИ
88. *Туболець І. І.* 508
СОЦІАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА
89. *Чернуха О. В., Тімченко К. С.* 512
СЕКСИЗМ У МЕДИЦИНІ

JOURNALISM

90. *Санакоєва Н. Д., Сопрун В. С.* 516
ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ІМІДЖУ ПРИ
ПРОСУВАННІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ART

91. *Denysenko Yu. M., Makarchuk Yu. V., Viter A. V.* 522
TRADITIONAL AND INNOVATIVE APPROACHES OF
DESIGNERS IN THE PROCESS OF FINDING DESIGN
SOLUTIONS
92. *Mizitova A.* 525
ADVERTISING AS A MIRROR OF MUSICAL CULTURE
93. *Syzonenko I. G.* 535
LANDSCAPE IN STANISLAV ZHUKOVSKY'S WORKS AS AN
EMOTIONAL AND SPIRITUAL VALUE OF EUROPEAN
CULTURE OF THE EARLY XX-TH CENTURY
94. *Марущак О. В., Довженко М. В., Івахова А. А., Лебідь С. О.,
Мудрак Н. В.* 545
ЖИВОПИСНІ ЕТЮДИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ
ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА
95. *Набоков Р. Г., Переданенко Ю. О.* 555
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТА-РЕЖИСЕРА
НА ШЛЯХУ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

HISTORICAL SCIENCES

96. *Ісар А. М.* 561
ЛЮДСЬКІ ЖЕРТВОПРИНОШЕННЯ В ДОХРИСТИЯНСЬКІ
ЧАСИ НА РУСІ
97. *Корольова І. А.* 566
СУПЕРЕЧЛИВИЙ АСПЕКТ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЯК
НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ СІМ'Ї
КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.

98. *Скрипник Г.-М. І.* 571
РЕЛІГІЙНІ УЯВЛЕННЯ ВАНСЬКОГО ЦАРСТВА

CULTUROLOGY

99. *Stoliar M. B., Bohun M. O.* 576
IRONY AND HUMOR IN THE LAUGHTER PRACTICES OF
JAMES ALFRED WHITE (JAMES HERRIOT)
100. *Кондрацька Л. А.* 581
МЕТАФОРИЗАЦІЯ АНТРОПОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ КУЛЬТУРИ

LITERATURE

101. *Жила Т. Б.* 592
КОНЦЕПЦІЯ РОДИННИХ ВІДНОСИН МАРТИНА ЕМІСА КРІЗЬ
ПРИЗМУ АВТОБІОГРАФІЧНОЇ ПРОЗИ

POLITICAL SCIENCES

102. *Morokhovets V.* 598
CYBERTERRORISM AS A THREAT TO NATIONAL SECURITY
OF MODERN STATES
103. *Котеньова І. Ю., Яковець А. В.* 607
МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ
У МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТАХ

PHILOLOGICAL SCIENCES

104. *Kuprikova S. V.* 624
UPDATING CULTURAL ENRICHMENT PROCESS IN FOREIGN
LANGUAGE COMMUNICATIVE PRACTICE OF STUDENTS
105. *Kuznyetsova G., Kuznyetsova I.* 632
ADDRESSEE OF A POLITICAL DISCOURSE: PROBLEMATIC
ISSUES
106. *Susol L.* 639
COMMUNICATION AS THE MAIN ASPECT OF STUDYING
FOREIGN LANGUAGES
107. *Галій Л. Г., Головня Д. А.* 643
ПЕРЕКЛАД ОДИНИЦЬ РОЗМОВНОЇ ЛЕКСИКИ У
ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ
108. *Исазаде Валида Джавид гызы* 651
К ИСТОРИИ СУДЕБНОГО КРАСНОРЕЧИЯ В РОССИИ:
А.Ф. КОНИ
109. *Кондратенко Ю. В., Ліпатнікова П. С.* 664
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПРОЦЕС ТА ІНСТРУМЕНТИ ЙОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (САТ-ІНСТРУМЕНТИ)
110. *Кононенко І. А.* 669
МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ІРОНІЇ В АНГЛОМОВНІЙ ПРОЗИ

111. *Луценко Л. О., Курочкіна А. С., Оксенюк Є. С.* 676
ДО ПОНЯТТЯ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ
112. *Шаповал А. С.* 680
ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ
ОСОБИСТОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

ECONOMIC SCIENCES

113. *Koghuashvili P., Chechelashvili M.* 684
REGIONAL AND SECTORAL GUIDELINES FOR FOOD
PRODUCTION
114. *Lakhtionova L., Trush I.* 694
ANALYTICAL STUDY OF THE ORGANIZATION OF LABOR IN
UKRAINE UNDER MARTIAL LAW
115. *Lazebnyk Iu. O., Olaobaju Michelle Oluwadolapo* 701
ANALYSIS OF MANAGEMENT AS A SYSTEM OF
HEALTHCARE
116. *Pidlubnyi D. O.* 709
LOGISTICS ASSESSMENT OF «GO HIGHWAY» PROJECT OF
MINISTRY OF INFRASTRUCTURE OF UKRAINE
117. *Rostiashvili T., Soselia M., Podiashvili D.* 713
STRESS MANAGEMENT AS A PART OF ORGANIZATION
MANAGEMENT
118. *Жукова Л. М., Лобач І. С.* 719
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СТРАХУВАННІ
119. *Задоя В. О.* 726
ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ
КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ
ТРАНСПОРТІ
120. *Залюбовська С. С.* 730
ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВНОСТІ ТА СУЧАСНИЙ ЕТАП ЇЇ РОЗВИТКУ
121. *Наумова М. А., Ткачук А. В.* 736
ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ
122. *Огренич Ю. О., Хмельковська Т. В.* 739
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО
КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ
123. *Страшинська Л. В., Петухова О. М., Сімкін Д. О.* 743
ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН СПОЖИВЧИХ УПОДОБАНЬ НА РИНКУ
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

LEGAL SCIENCES

124. *Hrebeniuk D. O.* 747
THE SUPERVISORY ROLE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT
IN THE PROCESS OF THE APPLICATION OF THE

	ENVIRONMENTAL LIABILITY DIRECTIVE	
125.	Бударєва І. В., Наливайко Л. Р. МОНІТОРИНГ СПОСОБУ ЖИТТЯ ПУБЛІЧНИХ ОСІБ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	753
126.	Варава І. П., Денисюк М. С. ГАЙ ЮЛІЙ ЦЕЗАР - ПОЖИТТЄВИЙ ДИКТАТОР ТА ПРОГРЕСИВНИЙ РЕФОРМАТОР	762
127.	Величко К. М., Наливайко Л. Р. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ІМПІЧМЕНТУ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ	766
128.	Іванченко А. О., Грицай І. О. ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ПІДХОДІВ В ОСВІТУ	770
129.	Комаринська Ю. Б. СТРУКТУРА КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ В МЕТОДИЦІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ	774
130.	Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Якубовська С. С. ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМАНІСТИЧНИХ ЗАСАД ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА	781
131.	Онофрейчук О. С. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ	788
132.	Солдатенко О. А., Пересунько І. О. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	795
133.	Терещук М. М. ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ВИЩІ ОРГАНИ ВЛАДИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ	799
134.	Хирса А. В., Медяник В. А. ПОНЯТТЯ ТА ПРОТИДІЯ ПОЛІТИЧНІЙ КОРУПЦІЇ	805

**ОХОРОНА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ**

Чорна Валентина Володимирівна,

к.мед.н., доцент,
доцент кафедри медицина катастроф
та військової медицини

Сергета Ігорь Володимирович,

д.мед.н., професор,
завідувач кафедри загальної гігієни та екології

Хлєстова Светлана Святославівна,

к.пед.н., доцент,
доцент кафедри медичної біології
Вінницький національний медичний
університет ім. М.І. Пирогова
м. Вінниця, Україна

Анотація: В статті охарактеризовано стан охорони психічного здоров'я населення України, висвітлено зміст рівнів психіатричної допомоги пацієнтам, проведено аналіз показників захворюваності на психічні розлади населення України впродовж періоду 2018-2020 р.р., рівня забезпечення медичними кадрами порівняно з показниками країн ЄС та розроблено ефективні коригуючі заходи щодо даної проблеми.

Ключові слова: психічне здоров'я, захворюваність, пацієнти з психічними розладами, медичні кадри, психіатрична допомога.

Вступ. У сучасних умовах світу, війни та пандемії допомога пацієнтам з психічними розладами є головною метою у сфері охорони психічного здоров'я населення. В Україні тривалий час реалізується як реформа системи охорони здоров'я в цілому, так і в галузі охорони психічного здоров'я населення, яке потребує психіатричної допомоги. Стару біопсихосоціальну модель з акцентуванням на психосоціальний і фармацевтичний напрямок лікування пацієнтів з психічними розладами має замінити нова, сучасна

мультидисциплінарна/міжсекторальна/міжвідомча модель, яка вже багато років існує в Європейських країнах [1, с. 447].

Гарантії, які передбачено Конституцією України щодо безоплатної медичної допомоги у державних та комунальних закладах охорони здоров'я носять узагальнений декларативний принцип. В Україні пацієнти з психічними розладами перебувають на стаціонарному лікуванні частіше і довше, при цьому мають значно гірші показники психічного здоров'я і значно меншу середню тривалість життя по відношенню від населення країн-членів ЄС [2, с.289].

Психіатричні лікарні переважно розташовані у старих архітектурно-пам'ятних приміщеннях, побудованих в XVIII -XIX столітті та погано оснащених, до яких хворі дуже негативно ставляться при госпіталізації [3, с.20]. Вільний вибір отримання мультидисциплінарної допомоги/реабілітації для пацієнтів з психічними розладами в Україні обмежений [4, с.12].

Мета роботи – визначити та проаналізувати показники захворюваності на психічні розлади населення України протягом періоду 2018-2020 рр., рівень забезпечення медичними кадрами медичними кадрами порівняно з показниками країн ЄС, та розробити заходи щодо оптимізації даної проблеми.

Матеріали і методи. В ході проведених досліджень використано статистичні данні МОЗ України за період 2018-2020 рр. щодо захворюваності на розлади психіки та поведінки, забезпеченість медичними кадрами. Дослідження проведено на підставі вивчення наукових джерел вітчизняних і зарубіжних вчених та контент-аналізу.

Результати. За даними Експертного комітету Всесвітньої психіатричної асоціації криза в системі надання психіатричної допомоги в Україні настала в зв'язку із скороченням фінансування служб охорони психічного здоров'я [5, с. 2], скороченням медичного персоналу, койко-ліжок в стаціонарних закладах та нестворенням нових закладів охорони психічного здоров'я на базі первинної медико-санітарної ланки, центрів психічного здоров'я, районних/ центральних лікарень загального профілю, університетських клінік, незабезпеченням загальних палат мультидисциплінарної допомоги/реабілітації лікарями-

психіатрами, психотерапевтами, психологами, медичними сестрами соціальної служби, соціальними працівниками (із та без вищою освітою), фахівцями, які пройшли спеціальний курс підготовки з психіатрії [1, с.447].

За даними статистичних звітів впродовж періоду 2018-2020 рр. в Україні кожного року реєструються від 183 тис. до 170 тис. уперше встановлених випадків з розладами психіки та поведінки відповідно. В нашій країні, де проходять бойові дії і спостерігаються наслідки пандемії COVID-19, зазначені чинники також відіграли велику роль в збільшенні кількості випадків на психічні захворювання [6, с.96; 7, с.263].

У звіті ВООЗ (2008) «Первинна медична допомога зараз, ніж колись» основна увага при наданні психіатричної допомоги спрямована на допомогу поза стаціонаром, крім кризових станів. Так, на прикладі Великобританії, Польщі, США і інших країн необхідно відзначити декілька рівнів допомоги:

- перший – допомога сімейного лікаря, а також осіб (наприклад, викладач) який не має знань в галузі психічного здоров'я;
- другий – допомога медичної сестри, соціальних працівників (працюють в соціальних службах або із сімейними лікарями), які мають спеціальну освіту і навички щодо діагностики та лікування психічних розладів;
- третій – допомога мультидисциплінарної команди (лікарі-психологи, психотерапевти, соціальні працівники, арт-терапевти);
- четвертий – допомога вузьких спеціалістів (нейропсихіатри, психіатри) в стаціонарних умовах [8, с.679].

Протягом останніх років реформи реєструється зменшення кількості психіатричних закладів в Україні – при цьому середній термін перебування в психіатричному стаціонарі перевищує цифри ЄС (Литва – 20,8 днів, Польща – 20,3 днів) і складає від 33,3 до 48,7 днів, умови перебування залишаються не задовільними [9, с. 49].

Виходячи, із статистичних даних за період 2018-2020р.р. в Україні (рис. 1) ми спостерігаємо також великий відсоток таких хворих: від 63,8% до 70,6% – відповідно допомога надавалась в амбулаторіях; від 32,2% до 27,0% –

допомога надавалась в психіатричних стаціонарах та від 4,0% до 2,4% – у денних стаціонарах відповідно.

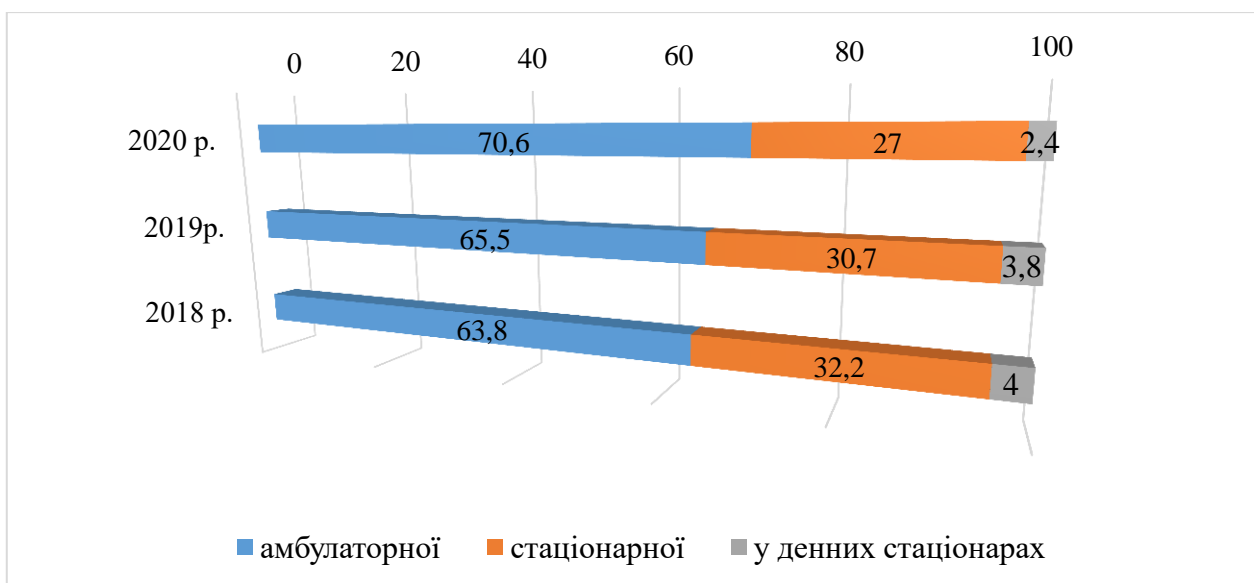

Рис. 1. Питома вага різних видів надання психіатричної допомоги в Україні протягом періоду 2018-2020 р.р., %

З таблиці 1 ми бачимо, що чоловіки більше звертались за стаціонарною допомогою за період 2018-2020 р.р. – 67,2%-65,3% відповідно, а також за психіатричною допомогою у денні стаціонари від 57,3% до 59,4% відповідно. При цьому жінки пріоритет віддають амбулаторній допомозі – за період 2018-2020 р.р. від 78,9% до 81,0% відповідно, при цьому менше лікуються у стаціонарах від 32,8% до 34,7% відповідно. Особи, які мешкають в сільській місцевості звертаються менше, ніж міське населення та в основному віддають перевагу стаціонарній психіатричній допомозі.

Таблиця 1

Питома вага гендерної особливості звернень за психіатричною допомогою та перебувань в стаціонарі протягом періоду 2018-2020 р.р. в Україні, %

	Амбулаторна психіатрична допомога			Стационарна психіатрична допомога			Психіатрична допомога у денних стаціонарах		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Чоловіки	21,1%	20,8%	19,0%	67,2%	66,6%	65,3%	57,3%	56,6%	59,4%
Жінки	78,9%	79,2%	81,0%	32,8%	33,4%	34,7%	42,7%	43,4%	40,6%
Сільське населення	8,6%	8,7%	7,9%	32,1%	32,6%	31,9%	10,0%	8,0%	8,2%

Кожна третя людина, за статистичними даними ВООЗ, в Україні пережила протягом свого життя щонайменше один психічний розлад, а у світі – кожна четверта.

Проведений аналіз щодо забезпечення кількості фізичних осіб у різних мережах надання психіатричної допомоги за період 2018-2020 р.р. згідно із статистичними даними МОЗ України показав, що якісні зміни в реформі охорони здоров'я психіатричної служби не відбулись (табл. 2.). Кількість лікарів психіатрів в порівнянні з лікарями психологами перевищує у 29 раз, кількість медичних сестер соціальної допомоги в порівнянні з медичними сестрами менше у 12,4-23,7 рази відповідно. За останні роки реформи з охорони психічного здоров'я реєструється зменшення кількості лікарів психологів, соціальних працівників, медичних сестер соціальної допомоги в порівнянні з країнами ЄС.

Таблиця 2

Питома вага кількості фізичних осіб в різних мережах надання психіатричної допомоги протягом періоду 2018-2020 р.р. в Україні, %

Фахівці	Амбулаторна психіатрична допомога			Стаціонарна психіатрична допомога			Психіатрична допомога у денних стаціонарах		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Лікар психіатр (в т.ч. дитячий)	24,7	26,5	27,1	10,8	11,0	12,5	24,7	25,5	23,6
Лікар психотерапевт	0,9	0,9	1,9	0,19	0,2	0,18	1,0	0,63	0,79
Лікар психолог	0,6	1,0	0,77	0,45	0,45	0,43	2,0	2,2	1,6
Психолог	3,5	2,8	3,1	2,2	2,5	2,5	2,7	3,5	5,5
Соціальний працівник (із вищою освітою)	0,7	0,9	0,9	0,4	0,4	0,22	1,7	1,6	0
Соціальний працівник (без вищої освіти)	0,2	0,25	0,24	0,22	0,15	0,14	0	0	0,39
Медична сестра соціальної допомоги	3,6	3,6	1,9	0,4	0,31	0,19	0	0	0
Медична сестра	44,7	45,6	45,0	75,3	74,9	73,1	56,3	53,8	53,9

За даними статистичних звітів МОЗ України, протягом періоду з 1990 до 2019 р.р. ми спостерігаємо зменшення кількості лікарняних ліжок на 61,3% (тис. од. на 10 тис. населення), разом з тим, кількість лікарських амбулаторно-

поліклінічних закладів збільшилось у 2 рази (6,9/13,8 тис. од. на 10 тис. населення).

Щодо оцінки психічного здоров'я ВООЗ відмічено недостатню підготовку медичного психіатричного персоналу для надання психосоціальної допомоги. Так, за звітними даними МОЗ України за 2019 рік, із числа атестованих лікарів у сфері психічного здоров'я психіатри склали іспит – 85,1%, невропатологи – 82,7%, психотерапевти – 70,0%.

Міжнародним медичним корпусом за підтримкою групи Світового банку «Щодо оцінювання та рекомендації для інтеграції охорони психічного здоров'я в систему первинної медичної допомоги» кількість психіатрів в Україні на 2015 рік становила 11,6 на 100 тис. населення, а в країнах ЄС – 7,75 при тому, що психологів на 100 тис. населення в Україні – 1,3, а в країнах ЄС складала 2,7 на 100 тис. населення.

В Європейських країнах забезпеченість психіатричними медичними сестрами складало 824 на 100 тис. населення (дані за 2009 р.), а в Україні – 752 на 100 тис. населення. В психоневрологічних закладах охорони здоров'я України взаємозв'язок між психіатрами та психотерапевтами, соціальними працівниками з вищою освітою, психологами є слабким при встановленні діагнозу, призначенні лікування, реабілітації, трудотерапії тощо. Тому в Україні відсутній мультидисциплінарний підхід до лікування та інших призначень пацієнтів з психічними розладами [1, с.114; 10].

Висновки. Мультидисциплінарна/міжсекторальна/міжвідомча модель в країнах ЄС дотримується наступних принципів, які є фундаментальними для кожної країни: добре навчені і гідно оплачувані, мотивовані медичні кадри з дотриманням принципу партнерства, колегіальності, сучасний стан закладів, обладнання та сучасна мережа охорони психічного здоров'я (від Центрів психічного Здоров'я до стаціонарних закладів загального профілю з окремими відділеннями психіатричного профілю «цілющим/терепевничним середовищем»), надійне фінансування закладів охорони здоров'я для забезпечення доступу до гарантованих державних/страхових послуг для всіх,

хто їх потребує і які не провокують явища стигматизації як у пацієнтів з психічними розладами, так і їх родичів та забезпечення повернення до суспільства.

Список літератури

1. Чорна В.В. (2020). Реформування охорони здоров'я для зміцнення психічного здоров'я населення України та досвід країн ЄС. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, Т. 24, № 3, С. 447-456. DOI: [https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2020-24\(3\)-11](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2020-24(3)-11)

2. Махнюк В.М., Сердюк Є.А., Чорна В.В., Гаркавий С.С., Лаптев В.Е. (2021). Нові гігієнічні підходи до сучасного містобудування в Україні. К.: Міжрегіональний видавничий центр «Медінформ», 369 с.

3. Чорна В.В., Махнюк В.М., Юрченко С.Т., Сердюк Є.А., Назаренко В.І. (2021). Вплив архітектурно-планувальних рішень на санітарно-гігієнічні умови праці медпрацівників, пацієнтів психіатричних лікарень України та країн ЄС. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. № 1 (89) С. 20-27 DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-1-89-5>

4. Шафранський В.В., Дудник С.В. (2016). Психічне здоров'я населення України: стан, проблеми та шляхи вирішення. *Україна. Здоров'я нації*. № 3(39), С. 12-18

5. Концептуальна записка. Експертний комітет ВПА щодо кризи психічного здоров'я в Україні. червень 2020. World Psychiatric Association. Advance Psychiatry and Mental Health Across the World. Електронний ресурс: <https://www.gip-global.org/files/ukraine-policy-brief-final-ua.pdf>

6. Корольчук О.Л. (2016). Охорона психічного здоров'я в умовах введення АТО. *Інвестиції: практика та освіта*, № 18, С. 96-109.

7. Chorna V.V., Podolian V.M. (2020). Changes in mental health after COVID-19 transfer and health care resources. *PNAP Scientific Journal of Polonia University Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. 2020, Т. 43, № 6, 263-268. DOI <https://doi.org/10.23856/4334>

8. Daniel Soranz, Luis Augusto Coelho Pisco (2017). Primary Health Care Reform in the cities of Lisbon and Rio de Janeiro: context, strategies, results, learning and challenges. *Cien Saude Colet.* 22(3):679-686. doi: <https://doi.org/10.1590/1413-81232017223.33722016>

9. Психічне здоров'я на перехідному етапі: результати оцінювання та рекомендації для інтеграції охорони психічного здоров'я в систему первинної медичної допомоги та громадські платформи в Україні. Міжнародний медичний корпус за підтримки групи Світового Банку. World Bank Group. [documents.worldbank.org > 120767-Ukrainian-PUBLIC-mental-health-UA](https://documents.worldbank.org/120767-Ukrainian-PUBLIC-mental-health-UA) ipz.org.ua > uploads > 2018/01 > MH-report-for_INTERNET_All_ua

10. Mental health in transition: evaluation results and recommendations for the integration of mental health into the primary care system and community platforms in Ukraine. International Medical Corps with the support of the World Bank Group. [documents.worldbank.org > 120767-Ukrainian-PUBLIC-mental-health-UA](https://documents.worldbank.org/120767-Ukrainian-PUBLIC-mental-health-UA) ipz.org.ua > uploads > 2018/01 > MH-report-for_INTERNET_All_ua